

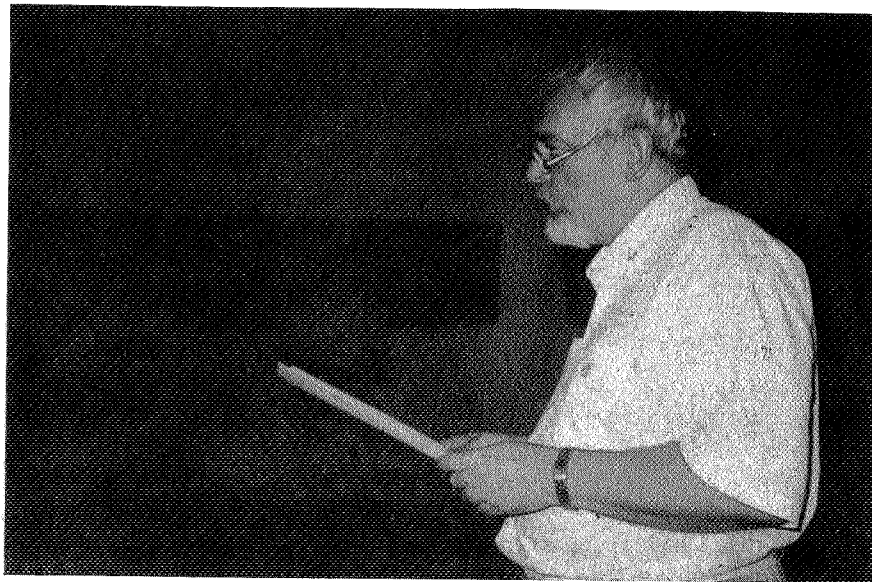
Ismeretlen alkotások az Árkád Galériában

Manapság az alapítványok korát éljük. Egy ilyen rangos eseményre voltam hivatalos, Molnár József festőművész szívélyes meghívása által. Így részt vehettem az Árkád Galériában megnyílt Ozirisz Alapítvány „Kallódó képzőművészeti értékek” című kiállításán. E tárlat a nagyközönség előtt ez ideig ismeretlen művészeti alkotások felfedezésére invitálta látogatóit.

Ozirisz az egyiptomi mitológiában az öröklét isteni szimbóluma. S a névadóról keresztelt Alapítvány a XX. századi magyar képzőművészet jeles alkotóinak életművét szeretné új életre keltetni. Különösen azokat, akiket az elmúlt évtizedekben művészetén kívüli okok miatt méltatlanul háttérbe szorítottak, agyonhallgattak... Erre vállalkozott a jeles művészekből és költőkből, muzeológusokból és közgazdászokból álló tíz tagú kuratórium, Kecskeméti Kálmán festőművész, alapító elnök vezetésével, aki a tárlat megnyitójában a következőket mondotta:

„Hét művész alkotásai láthatók itt a falakon. Munkáikat nem a múzeumokból kölcsönöztük, hanem ruhásszekrényből, poros raktárakból, fészerekből, elhagyott műtermekből összegyűjtöttük. Köszönet illeti az őrzőket, amiért vigyáztak ez értékekre. Egy-egy művészről négy-öt kép – mindössze névjegy. S a névjegyek mögött azonban teljes életművek állnak – jelentős alkotások. Jelentőségüket még senki sem tudhatja, mert nincsenek felmérve, katalógizálva, leírva ezek a kallódó értékek.

– Az Ozirisz Alapítvány nem hét, de hetven ilyen rejtőzködő életműről tud egyelőre. Számuk sajnos, vagy öröndetes, napról-napra gyarapodik. Mindenütt a világon megbecsült értékek, ha úgy tetszik nemzeti értékek lennének. Könyvek, monográfiák vinnék szét a hírét egy-egy olyan alkotónak, mint Magyarász Imre, aki ennek a kiállításnak nagy felfedezettje, akinek nevét szinte senki sem ismeri szerte e hazában. Litkey Györgyöt belgiumi munkássága miatt magukénak tudják a belgák, holott Litkey magyar művész, s helye

Kecskeméti Kálmán az OZIRISZ Alapítvány elnöke megnyitó beszédét mondja

van a magyar művészettörténetben. Buday György fametsző, grafikusművész háború előtti munkáit jól ismerjük. Szegeden kiállítás mutatja be ezt a korszakát. A háború utáni munkáit pedig össze kellene gyűjteni és teljes életművét bemutatni. A mostani kiállításon két íróportréja látható a londoni anyagból.

– Mohácsi Ferenc képei is hosszú ideje sötét raktárban várják, hogy fény ragyogtassa fel színeiket érdemük szerint. Illes Árpád különleges, senkielő nem hasonlítható bio-szurrealizmusa is megérdemelné a díszes albumot, és az alapos értékelést. Utolsó munkáját elhoztuk, itt látható a bemutatón. Aláírása már hiányzik erről a képről, mint ahogy ő is az élők sorából, s a mai művészetből. Kovásznai György fiatalon, negyvenkilenc évesen – tíz esztendővel ezelőtt halt meg. Egy évtized kevés volt ahhoz, hogy a művészettörténet íróinak érdeklődése feléje forduljon. Reméljük azonban, hogy ami késik, nem múlik.

– Végezetül egy idős mestert köszön-

thetünk a kiállítók között, Kontraszty Lászlót, aki szerencsénkre 86 évesen, még alkotóereje birtokában nap, mint nap kész megújulni az egyre színesebb rajzaiban.

A beszéd után az elnök megnyitotta az Ozirisz Alapítvány idei harmadik kiállítását.

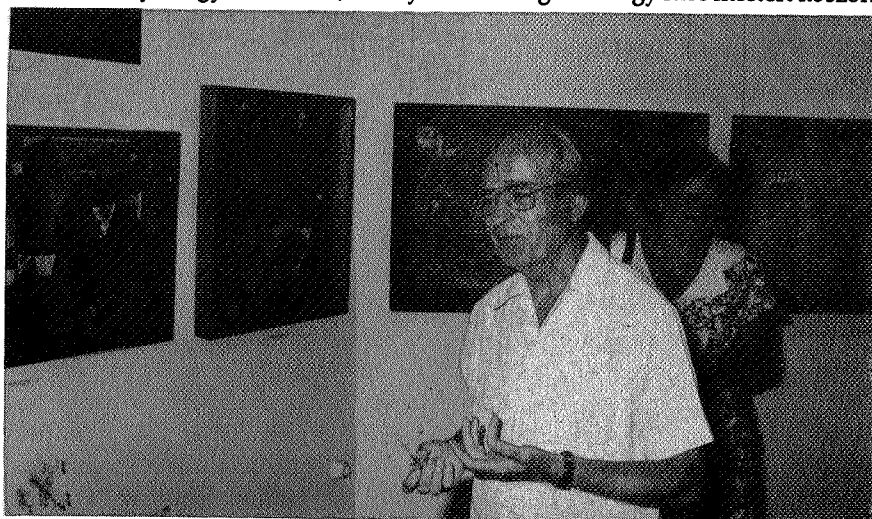
Az alkotásokat szemlélve elbeszélgettünk a kuratórium jelenlévő tagjaival. Elmondták: az Ozirisz Alapítvány 1992-ben kifejezetten azzal a szándékkal jött létre, hogy a XX. századi hazai képzőművészet ismert és kevésbé neves mestereinek életművét, hagyatékát feldolgozza. Az Alapítvány készíti például Buday György hagyatékának művészettörténeti leírását. A világhírű fametsző 1907-ben Kolozsvárott született és 1990. júniusában, Londonban hunyt el. Ma már a Magyar Nemzeti Múzeum gyűjteményében megtalálható Buday György néhány fametszete.

Megtudtuk még, hogy az Ozirisz Alapítvány 1993. februárjában Kovásznai György emlékkiállítását rendezett Szolnokon, melynek keretében a Szolnoki Szigligeti Színház művészei részleteket adtak elő Kovásznai „Csondváry” című drámájából. S a Pannónia Filmvállalat jóvoltából pedig válogatást láthattak a nézők Kovásznai animációs filmjeiből.

Az Alapítvány a hozzátartozók megbízásából megkezdte Buday, Mohácsi, Litkey művészek életművének feldolgozását. S a jelenlegi tárlatot követően – ugyanitt az Árkád Galériában – december elején megnyílik a Kovásznai György emlékkiállítása.

Az Ozirisz további tervei között szerepel a még fellelhető értékek kutatása, katalógusok, monográfiák, szakszerű kiállítások „felvonultatása”, vezetése, hogy a ma még halott, kallódó műtárgy élni kezdjen, s „feltámadása” után értéke mindnyájunk számára növekedjen...

Várhelyi Farkas Magda

Mohácsi Ferenc festőművész képei előtt barátja: Molnár József
(Sándor Borbála felvétele)